

Jelgavas pilsētas mēneša pasākumu plāns

25. NOVEMBRI

- **No pulksten 10 līdz 17** – Jauno grāmatu diena. Ieeja – bez maksas (bērnu un jauniešu bibliotēkā «Zinītis»).
- **No pulksten 10 līdz 17** – Jauno grāmatu diena. Ieeja – bez maksas (Pārlielupes bibliotēkā).

26. NOVEMBRI

- Aizmāršīgo lasītāju diena (visās Jelgavas pilsētas bibliotēkās).

28. NOVEMBRI

- **Pulksten 15** – Rokdarbnieku klubīņa tikšanās. Ieeja – bez maksas (Miezītes bibliotēkā).

3. DECEMBRI

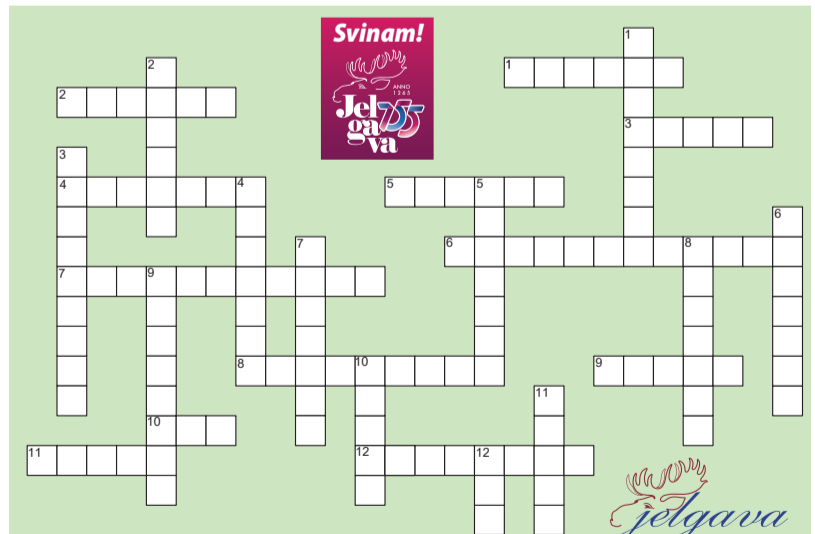
- **Pulksten 18** – tiešsaistes seminārs «Ēšanas un uzvedības traucējumi pusaudžiem». Pieteikšanās un papildu informācija – pa tālruni 63082101, 63012158, 29222737 vai e-pastu astra.vanaga@zrkac.jelgava.lv. Dalība – bez maksas.

Izstādes

- **Līdz 30. oktobrim** – izstāde «Jānis Kalniņš. Gleznas» (kultūras nama 2. stāva foajē).
- **Līdz 31. oktobrim** – Jura Zēberga (AFIAP) fotoizstāde «Jelgava. Bibliotēka. Mēs. Simtgades impresijas. Grāmata» (kultūras nama 1. stāva galerijā un foajē).
- **Līdz 31. oktobrim** – autoru kolektīva radošo darbu (gleznas dažādās tehnikās, teksts) izstāde «Mežs». Autoru grupa: Aiva Bulmere, Anda Buškevica, Ilze Ezerniece, Anna Kaltigina, Vita Makra, Inta Paulsone, Ivanda Spulle-Meiere, Nellija Skujeniece, Inga Rudzīte, Dita Veģe, Inita Vilks, Mairita Zvirgzdiņa. Ieeja – bez maksas (Jelgavas pilsētas bibliotēkas Informācijas centrā).
- **Līdz 31. oktobrim** – Latvijas Okupācijas muzeja ceļojošā izstāde «Latvija 1939–1991: no okupācijas līdz brīvībai». Ieeja – bez maksas (Pārlielupes bibliotēkā).
- **Līdz 31. oktobrim** – Leļļu fabrikas leļļu izstāde. Ieeja – bez maksas (bērnu un jauniešu bibliotēkā «Zinītis»).
- **Līdz 1. novembrim** – mākslinieces Ilzes Emses-Grinbergas izstāde «Iedomu brīvība». Ieejas maksa – 1,50 € (Ģ.Eliasa Jelgavas Vēstures un mākslas muzejā).
- **Līdz 7. novembrim** – Aijas Feldmanes dimanta gleznu un 1400 zīmļu izstāde. Ieeja – bez maksas (Miezītes bibliotēkā).
- **No 23. oktobra līdz 29. novembrim** – amerikāņu mākslinieka Hanta Slonema izstāde «Hanta Slonema maģiskā pasaule». Ieejas maksa – 1,50 € (Ģ.Eliasa Jelgavas Vēstures un mākslas muzejā).
- **Līdz 30. novembrim** – konkursa «Jelgavas dominante» mākslas darbu izstāde. Ieejas maksa – 1 € pieaugušajiem; 0,50 € skolēniem, studentiem, pensionāriem (Sv.Trīsvienības baznīcas tornī).
- **Līdz 30. novembrim** – Jelgavas tehnikuma kādreizējās skolotājas Svetlanas Širokajas gleznu izstāde «Sajūtu paradīze» (Jelgavas tehnikuma bibliotēkā).

Šodienas un pagātnes Jelgava krustvārdu mīklā

Jau pusgadu ik mēnesi pie «Jelgavas Vēstneša» lasītājiem nonāk jelgavnieku sagatavotās krustvārdu mīklas, kas tapušas pilsētas 755. jubilejas konkursā. Oktobra mīklas autore ir Viņa Dzelme, kas sevi par jelgavnieci sauc jau kopš 1962. gada, kad no Limbažiem atnācusi mācīties uz Jelgavas 1. vidusskolu, ko šobrīd pazīstam kā Jelgavas Tehnoloģiju vidusskolu. Viņas radītā krustvārdu mīkla ietver daudzpusīgu vēsturiskās un šodienas Jelgavas apskatu. «Savulaik krustvārdu mīklas pildīju ļoti aktīvi, bet tagad, kad dzīvē ir ienācis dators, tam tik daudz laika neatliek. Šī savā ziņā bija atgriešanās pie kādreizējās aizraušanas, taču pēc dabas esmu cilvēks, kas meklē iespējas iesaistīties un piedalīties, līdz ar to šī svētku akcija mani uzrunāja. Pēdējā laikā mūsmājās ļoti aktīvi tiek apspriesti dažādi vēstures jautājumi, brīvo laiku izmantojam, lai apceļotu Latvijas muižas un pilis, un jāsaka, ka labi esmu pazīstama arī ar mūsu Jelgavas pili, kas teju 20 gadus bija mana darbavieta, strādājot Latvijas Lauksaimniecības akadēmijā, tāpēc arī jautājumi lielākoties ir par vēsturi. Neskatoties uz to, mīklas tapšana sniedza daudz jaunatklājumu, jo izzināju arī sev mazāk zināmus faktus par Jelgavu,» stāsta autore.

Horizontāli

1. Kāda mākslinieka vārdā nosaukts Jelgavas muzejs?
2. Kanālis, kas 17. gadsimtā izraktas cauri Jelgavai un savienoja Svētī ar Lielupi.
3. Gotharda Kethera rezidences ģerboņa dzīvnieks.
4. Pazīstams Jelgavā dzimis gleznotājs (1869–1932).
5. Kā sauc gājēju tiltu pār Driksu?
6. Kādu fabriku atklāja 1926. gadā?
7. Laika posms, kurā Jelgavas pili atradās Rietumkrievijas Brīvprātīgo armijas galvenā mītne.
8. Jelgavā dzimis latviešu izcelsmes slavens amerikāņu aviokonstruktors.
9. Jelgavā dzimis slavens vieglatlēts olimpisko spēļu čempions (1939–2020).
10. Liela rūpnīca, kuru 1975. gadā uzcēla Jelgavā.
11. Jelgavas sadraudzības pilsēta Lietuvā.
12. Sporta komplekss tehniskajiem sporta veidiem Jelgavā.

Vertikāli

1. Pazīstama latviešu literāte un politiķe, kura mācījies Jelgavas Dorotejas meiteņu pamatskolā un Jelgavas Trīsvienības sieviešu ģimnāzijā.
2. Materiāls, no kā veidotas skulptūras Pasta salā.
3. Represijas upuru piemiņas vieta Pārlielupē.
4. Lietuvas prezidents, kurš mācījās Jelgavas ģimnāzijā.
5. Latviešu teātra tēvs, dzimis Jelgavā.
6. 1992. gadā Jelgavā atjaunotā pieminekļa «Lāčplēsis un Melnais bruņinieks» autors.
7. Pasaulē slavens vācu komponists, kurš neilgu laiku bija Jelgavas teātra diriģents.
8. Slavena latviešu aktrise Jelgavas Goda pilsone.
9. Eiropas čempions basketbolā 1935. gadā, XI olimpisko spēļu dalībnieks, dzimis Jelgavā.
10. Ko apzīmē vārds «jēlgs»?
11. Jelgavas svētku mēnesis.
12. Tēlnieks, vairāku skulptūru autors Jelgavā.

Muzejs ved Hanta Slonema maģiskajā pasaulē

Jaunība, kas pavadīta tādās vietās kā Havaju salas un Nikaragva, iedvesmojusi visu tālāko Hanta Slonema radošo darbību – mākslas darbi, kuru īpaša izlase būs skatāma Jelgavā, ir bagāti krāsām un visbiežāk attēlo dabu un dzīvniekus. Ielūdzot uz mākslinieka maģisko pasauli, Ģederta Eliasa Jelgavas Vēstures un mākslas muzejs piedāvā izjust nedaudz tropu siltuma arī Latvijas drēgnajā rudenī.

Foto: Huntslonem.com

■ Emīls Rotgalvis

No 23. oktobra līdz 29. novembrim Ģederta Eliasa Jelgavas Vēstures un mākslas muzejā skatāma starptautiski atzīta amerikāņu mākslinieka Hanta Slonema personalizētā «Maģiskā pasaule». Amerikas Savienoto Valstu mākslinieku darbi līdz šim Jelgavā nav izstādīti, un šajā reizē apmeklētājiem būs iespēja novērtēt vienu no Ņujorkas atpazīstamākajiem ekspresionistiem.

«Plānojot Hanta Slonema darbu izstādes Latvijā, tās bija iecerēts aizvadīt trīs pilsētās – Rīgā, Daugavpilī un Jelgavā. Šovasar darbi pirmoreiz bija skatāmi Daugavpils Marka Rotko mākslas centrā, un nu tie ir nonākuši pie mums, tāpēc esam pagodināti būt starptautiskajiem muzejiem Latvijā un visā Baltijā, kur apskatāmi starptautiski atzīti mākslinieka darbi,» uzsver Ģ.Eliasa Jelgavas Vēstures un mākslas muzeja direktore vietniece darbā ar sabiedrību Marija Kaupere. Viņa piebilst, ka izstādē apskatāmas aptuveni

50 gleznas, kuras apmeklētāji varēs iepazīt arī īpaši Jelgavai sagatavotā darbu katalogā.

H.Slonems ir starptautiski atzīts amerikāņu gleznotājs, tēlnieks un grafiķis. Dabas un savu 60 mājās dzīvojošo putnu iedvesmots, H.Slonems ir ieguvis plašu atpazīstamību kā mākslinieks ar izteiktu neoekspresionisma rokkrakstu. Vislielāko slavu viņam atnesušas krāsainās darbu sērijas, kurās figurē truši, taureņi un tropu putni, kas veido personalizētās nosaukumā piesaukto maģisko pasauli, taču mākslinieka daiļradē atrodamas arī lielizmēra skulptūras, un viena no viņa sirdslīdētām, kas kalpo arī kā radoša izpausme, ir vēsturisku namu restaurēšana. Mākslinieks par savu daiļradi saka: «Manas gleznas nav nedz naratīvas, nedz smalki izstrādātas, bet dziļi iesakņotas gleznošanas procesā. Krāsu izvēle, spontānie triepieni un ieskrāpētais svītrojums ir rezultāts nemitīgai aizrautībai ar krāsas manipulācijām un uzklāšanas veidiem. Krustnieciskais svītrojums raisa asociācijas ar gobelēnu, process līdzinās aušanai. Es iepludinu krāsas, atklāju gleznojumu, iezīmēju, lai ielaistu gaismu. Vienas krāsas līmeņa vietā jūs redzat aptuveni piecus.»

Krāsaino darbu un to izpildījuma dēļ H.Slonemu nereti salīdzina ar leģendāro popārta ikonu Endiju Vorholu, un pasauleslavenā mākslinieka ietekmi neslēpj arī pats autors.

Viņa darbi izstādīti vairāk nekā 350 galerijās un muzejos visā pasaulē un pārstāvēti 250 muzeju kolekcijās, ieskaitot Metropolitēna mākslas muzeju, Solomona R.Gugenheima muzeju un Vitnija Amerikas mākslas muzeju Ņujorkā. H.Slonems regulāri eksponē savus darbus gan publiskai, gan privātai apskatei visā pasaulē un ir saņēmis daudzus nacionāla un starptautiska mēroga apbalvojumus un godalgas, tostarp ASV Nacionālā mākslas atbalsta fonda grantu un Sanktpēterburgas Repina institūta medaļu. Par savām mājām mākslinieks sauc gan Ņujorku, gan Luiziānu, taču iedvesmu darbiem veicinājis arī pavadītais laiks Havaju salās, Nikaragvā un Meksikā.

Izstādes apmeklētāji aicināti būt atbildīgi un ievērot valstī noteiktās fiziskās distancēšanās un epidemioloģiskās drošības prasības. Būtiski ņemt vērā, ka no 14. oktobra, apmeklējot muzeju, ikvienam ir jālieto sejas maska. Sejas masku atļauts nelietot bērniem līdz 13 gadu vecumam un medicīnisku iemeslu dēļ.

Bibliotēkā – tikšanās ar vēsturiski biogrāfisko romānu autoru Jāni Ūdri

■ Emīls Rotgalvis

Jelgavas pilsētas bibliotēka rakstnieka un publicista Jāņa Ūdra 75. jubilejas gadā aicina uz tikšanos un sarunu, kas 29. oktobrī pulksten 17.30 norisināsies bibliotēkas Krišjāņa Barona zālē Akadēmijas ielā 26. Sarunas centrā būs J.Ūdra profesionālās gaitas Jelgavā, sarakstītās grāmatas un to misija, vēsture un Latvija. Vienlaikus tikšanās ļaus ieskatīties arī autora jaunākā romāna «Ivande Kaija. Sievietes dzelme» saturā un tapšanā.

«Jānis Ūdris savulaik dzīvojis, strādājis un savu žurnālista karjeru sācis tieši Jelgavā. Turklāt kādu laiku viņa darbavieta bijusi Lielajā ielā 15 – tajās pašās telpās, kur vēlāk atradās mūsu bērnu un

jauniešu bibliotēka «Zinītis». Jānis Ūdris no 1967. līdz 1971. gadam bija Latvijas Radio korespondents Jelgavā, un ar mūsu pilsētu rakstniekam saistās daudz gaišu un arī neticamu atmiņu un piedzīvojumu,» stāsta bibliotēkas speciāliste Maija Rubauska, uzsverot, ka autora saikne ar Jelgavu sniegs sarunai pievienoto vērtību.

J.Ūdris profesionāli darbojas kā rakstnieks un publicists. Kopš 2004. gada sarakstījis astoņus vēsturiski biogrāfiskus romānus. Pirms gaitām rakstniecībā bijis 1991. gada bariķu laikā un pirmajos atjaunotās Latvijas gados iznākušās Latvijas Zemniecības fonda avīzes «Ābele» (1991–1995) redaktors, kā arī oficiālā laikraksta «Latvijas Vēstnesis» ārpolitikas redaktors. Viņa vēsturiskie romāni «Ulmanis. Lielā Karļa testaments», «Zigfrīda Meierovica trīs Annas» un bērnu auditorijai paredzētā grāmata «Melndras un Matīsa ceļojums vēsturē» iekļauti 2014. gadā tapušā latviešu visu laiku

lasītāko grāmatu «Top 100» klāstā.

Pavasārī iznācis J.Ūdra jaunākais romāns «Ivande Kaija. Sievietes dzelme» par rakstnieci, publicisti un politiķi, kura sniegusi būtisku ieguldījumu Latvijas nosargāšanā valsts pirmajos gados, Antoniju Lūkinu, kas darbojusies ar pseidonīmu Ivande Kaija. Kā uzsver autors, 20. gadsimta sākuma spilgtā personība viņu uzrunājusi ar dedzīgo mīlestību pret Latviju un paveikto berontādes laikā – viņa šuvusi karavīru tērpus, publicējusi preses rakstus un strādājusi Ārlietu ministrijā, pagūstot arī parūpēties par trim bērniem. Gan šis, gan citi autora darbi pieejami Jelgavas pilsētas bibliotēkā un tās filiālēs.

Kā informē bibliotēkā, tikšanās tiks organizēta saskaņā ar sanitāro protokolu. Apmeklētāji aicināti būt atbildīgi par savu un līdzcilvēku veselību, ievērot divu metru distanci citam no cita. Tāpat kopš 14. oktobra, uzturoties bibliotēkas telpās, jālieto sejas maska.